

Uudistusohjelman käsittely tulevaisuusjaostoissa

- terveydenhuollon palvelut -jaosto: **24.1.2024** (28.2.2024)
- aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto **25.1.2024** (6.3.2024)
- vanhusten palvelut -jaosto: **31.1.2024** (7.3.2024)
- lasten, nuorten ja perheiden palvelut -jaosto: **5.2.2024** (5.3.2024)
- pelastuslautakunta **7.2.2024** (13.3.2024)

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan esityksiä uudistusohjelman toimenpiteiksi

- valmistelutilanteessa 1/2024

Kirsi Leväpelto

Toimialajohtaja

**Kohti Suomen
parasta
hyvinvointialuetta**

Miksi aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala tarvitsee uudistusohjelmaa?

- Toimialan vuoden 2024 talousarvio on 2 % palvelutarvetta alempi (noin 2,7 me)
- Toisaalta:

- Alueella korostuvat metropolialueen ilmiöt, kuten **mielenterveys- ja päihdeongelmat, asunnottomuus ja maahanmuutto**. Näistä syistä tarvitaan moniammatillista ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen, kaupunkien, kolmannen sektorin ja valtion toimijoiden kanssa.
- Aikuissosiaalityön palvelualueella asiakkaita oli vuoden lopussa 24 540 ja asiakasmäärä kasvoi vuoden alusta 13,2 % sekä vammaispalvelujen palvelualueella asiakkaita oli vuoden lopussa 3211 ja asiakasmäärä kasvoi vuoden alusta 1,7 %. Lakimuutosten myötä asiakasmäärien ennakoidaan kasvavan.
- Väestön palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää toimialalta **asiakslähtöistä ja asiakkaita osallistavaa sekä monikulttuurisuutta tukevaa** toimintatapaa. Neuvonnan ja asiakasohjauksen kehittämällä vastataan kasvavaan palvelutarpeeseen.
- Henkilöstön veto- ja pitovoimaa tulee vahvistaa ja resurssien oikein kohdentuminen varmistaa.
- Toimialalla joudutaan käyttämään paljon ostopalveluja. Ostopalvelujen asteittainen vähentäminen ja oman palvelutuotannon kasvattaminen on kustannustehokasta.

Uudistusohjelman keskeiset teemat 2024 – 2030

Uudistamme tapamme tuottaa ja järjestää palveluita

- Vammaispalvelujen tekemiä ostoja yhtenäistetään. Suoraostoja siirretään puitesopimusten piiriin ja ostopalvelu ostoja vähennetään – 1 %.
- Palvelutarpeen arviot päivitetään. Osalla vammaisista asiakkaista nykyinen asumismuoto voi tarjota liian vähän tai liikaa tukea verrattuna heidän tosiasiallisiin tarpeisiinsa. Samalla hyödynnetään tyhjiä asuntoja tehokkaammin.

Erikoissairaanhoidon tehokas käyttö ja hoitoketjun sujuvuus

- Lisätään monialaista yhteistyötä terveydenhuollon ja vammaispalveluiden välillä. Tällä varmistetaan erikoissairaanhoidon piirissä olevien vammaisten asiakkaiden saumaton palveluketju ja tarvittavien tukitoimien koordinointi. Erityisen vaativien palvelujen ostoja voidaan vähentää.
- Lisätään varhaista tukea asiakkaiden haastavien tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Tämä sisältää säännöllistä seuranta ja varhaisessa vaiheessa annettavaa moniammatillista tukea, jolla vältetään vammaisten asiakkaiden haastavien tilanteiden ja palveluiden kehittymistä kevyemmistä palvelutuotteista raskaampiin.

Uudistusohjelman keskeiset teemat 2024 – 2030

Palvelualueelle luodun uudistusohjelman ydin on rakenteellinen ja toiminnallinen uudistus, jonka tarkoituksena on parantaa vammaispalvelujen palvelukokonaisuutta.

Palvelumme vastaavat asiakkaidemme tarpeisiin

- Vammaisten erityisen vaativan asumispalveluyksikön perustaminen vähentää suoraostokuluja merkittävästi.
- Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivä- sekä lomatoiminnan prosessia selkeytetään yhdessä kaupunkien kanssa.
- Kotiin annettavaa tukea lisätään
- Asiakaspaiikkojen määrää voidaan lisätä siirtämällä aikuissosiaalityöltä vapautuviin tiloihin vammaispalvelujen lasten tilapäishoidon palveluyksikkö.

Vammaispalvelujen palvelualue, toimenpiteitä

Uudet toimenpide-ehdotukset	Taustaa	Kustannusvaikutus n. per vuosi
Vammaispalvelujen suoraostojen tarkastelu asumisessa ja päiväaikaisessa toiminnassa	Siirretään suoraostoja puitesopimusten piiriin.	-500 000 €/ vuosi 10 suoraostosopimusta puitesopimusten piiriin
Vammaispalveluissa ostopalvelut vähenevät – 1 %	Vammaispalveluista tuotetaan 80 % ostopalveluiden avulla. Päätöksiä yhtenäistämällä saavutetaan säästöä.	- 668 500 €
Asumisratkaisujen tarkastelu	Tavoitteena on löytää asiakkaille palvelutarvetta vastaavat palvelut . Joillakin asiakkailla saattaa olla kevyemmän tuen tarve kuin heidän nykyinen asumismuotonsa tarjoaa, tai päinvastoin. Samalla pyritään hyödyntämään tyhjiä asuntoja tehokkaammin.	Esim. 20 asiakkaan palvelutarve kevenee, vrk-hinta 60-100 € edullisempi palvelun keventyessä yht. 400 000 €

Uudistusohjelman keskeiset teemat 2024 – 2030

Palvelumme vastaavat asiakkaidemme tarpeisiin

- Asumispalvelujen kohdentaminen niille, joilla on välitön tuen tarve sekä asiakkaiden aktiivinen kuntoutustoipumisprosessin seuranta.
- Perustetaan sosiaalityön tehtäväalueen sosiaalineuvonnan ja Kelan yhteinen palvelupiste Tikkurilaan ja Myyrmäkeen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.
- Taloudellisen tuen myöntämistä ja toimintamalleja käydään läpi hyvinvointialueella.
- Sosiaalityössä myönnettäviä palveluja kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.
- Tiivistetään yhteistyötä aikuissosiaalityön palvelualueen ja terveystieteiden, esim. mt- ja päihdepalvelujen kanssa

Uudistusohjelman keskeiset teemat 2024 – 2030,

Uudistamme tapamme tuottaa ja järjestää palveluita

- Asumispalveluyksikön muutetaan perheryhmäkodiksi Keravalla. Ely-keskus maksaa kustannukset.
- Vammaisten henkilöiden oman työ- ja päivätoiminnan vahvistetaan siirtämällä pieni yksikkö isompiin tiloihin ja lisäämällä samalla asiakaspaikkojen määrää.
- Vammaisten henkilöiden kaksi kädentaitopajaa yhdistetään samaan rakennukseen, jolloin voidaan lisätä asiakaspaikkojen määrää.
- Sosiaalityön omien ja ostopalvelujen, erityisesti sosiaalisen kuntoutuksen, osalta tarkastellaan palvelujen sisältöjä ja kohdentamista. Palveluja tuotetaan eri tehtäväalueiden yhteistyönä, siten että päällekkäistä työtä vähennetään.
- Asumisyksiköiden työntekijöiden varallaoloa tarkastellaan

Aikuissosiaalityön palvelualue, toimenpiteitä

Uudet toimenpide-ehdotukset	Taustaa	Kustannusvaikutus n . per vuosi
Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen perusteiden tarkistaminen suhteessa muuttuvaan lainsäädäntöön.	Yhtenäistetään toimeentulotuen myöntämiskäytäntöjä ja koulutetaan/perehdytetään henkilökunta uusiin toimintaohjeisiin.	-700 000 €
Tulkki kustannusten vähentäminen	Tarkastellaan tulkkipalvelujen tilaamiseen liittyviä käytäntöjä ja päivitetään ohjeistusta henkilökunnalle. Varmistetaan, että pakolaisstatukset on merkitty, koska sen perusteella saadaan korvauksia ELY -keskukselta. Tarkoituksena vähentää tulkkipalvelujen kustannuksia 7 %.	-50 000 €
Asumispäivystyksen ostopalveluja vähennetään hyödyntämällä omia tiloja tehokkaammin.	Hyvinvointialue ostaa asumispäivystyksen palveluja 10 paikkaa/vrk. Nämä ostot olisivat säästettävissä kohdentamalla Oraskodin tilat asumispäivystyskäyttöön (tilat 7-14 henkilölle) tammikuusta 2025 alkaen. Tiloja voi hyödyntää päiväsaikaan myös muuhun toimintaan.	-180 000€

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala

Toimenpide-ehdotus	Taustaa	Kustannusvaikutus n. per vuosi
Mentorointitoiminnan kehittäminen ja laajentaminen	Sosiaalityössä on pilotoitu mentorointia 2 h /kk 10 kk ajan. Tulokset ovat olleet lupaavia. Palaute osallistuneilta on ollut positiivista. Mentorointi vahvistaa työntekijöiden sitoutumista ja ammatillista osaamista. Yksikään mentorointiin osallistunut työntekijä ei ole irtisanoutunut. Tavoite: vähennetään uusien rekrytointien tarvetta esim. 10 kpl vuodessa.	- 50 000 €
Vakanssit ovat täynnä, minkä avulla vähennetään ostopalveluja.	Toimialan vaihtuvuus on ollut vuonna 2023 24,14 %. Pitkään tyhjinä olleita vakansseja on täytetty vuokratyöllä. Henkilökunnan pito- ja vetovoimaa parantamalla mahdollistetaan vuokratyövoiman vähentämistä. Tämän lisäksi johdonmukaisella työkykyjohtamisella saadaan vähennettyä sairauspoissaoloja ja vuokratyövoiman käyttöä lyhytaikaiseen tarpeeseen.	-200 000 (varattu vuokratyövoiman hankintaan budjetissa 2023)

Jaoston ehdotuksia muiksi tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantaviksi toimiksi:

- yhteinen keskustelu

Kohti Suomen parasta hyvinvointialuetta

